

Anadilli mətbuatın avanqardı

Mətbuat ruhum ömür yolumdur. Əmək fəaliyyətimin 35 ili "Kommunist" qəzeti redaksiyasında keçib. Hələ tələbəlik illərimdən bu qəzetdə yazılarım dərc edilirdi. Bu qəzetdə işləmək mənim ən ülvü arzumdur idi. Belə istək çoxlarının ürəyindən keçirdi.

"Kommunist" qəzeti respublikanın 1 nömrəli mətbuat orqanı idi. Geniş ictimaiyyət də, bütün idarəedici orqanlar da bu qəzeti Azərbaycan mətbuatının bayraqdarı qəbul edirdilər. Nədən ki, qəzetin ideya-siyasi səviyyəsi zamanın, həm də xalqın tələblərinə tam uyğun idi. Bu səbəbdən idi qəzet həftənin altı günü hər dəfə yarım milyon həddində tirajla nəşr olunurdu (Rəsmi məlumat: 1981-ci ildə SSRİ-nin müttəfiq respublikalarında çap olunan ən yüksək tirajlı gündəlik qəzetlərin siyahısı belə sıralanırdı: Birinci yerdə Kiyevdə çıxan "Pravda Ukraina" qərarlaşmışdı – tirajı 560 min nüsxə idi. İkinci yerdə Bakıda nəşr edilən "Kommunist" qəzeti idi – gündəlik tirajı 468 min nüsxə ... Yerevanda isə ən çox tirajlı olan rus dilində çıxan "Kommunist" idi – gündəlik 52 min nüsxə ilə).

Hər il respublikanın hər tərəfindən, keçmiş SSRİ-nin müxtəlif yerlərindən, xarici ölkələrdən, qalaq-qalaq, on minlərlə məktub alırdı "Kommunist" redaksiyası. Məktublar şöbəsi onları diqqətlə şəhidləyir, ayda bir neçə dəfə "Məktublar səhifəsi" verirdi. Redaksiyaya məktub axınının belə çox olması insanların bu qəzetə inamının göstəricisi idi. Məktublara böyük əksəriyyəti yerlərdəki haqsızlıqlardan, qanun pozuntularından, dolanışın çətinliklərindən, digər mənfi hallardan bəhs

edirdi. Yeni, şikayətçilərin əli hər yerdən üzüləndən sonra, məktubla axırını ümid kimi kimi inandıqları-güvəndikləri "Kommunist"ə üz tuturdular. Çünki "Kommunist" qəzeti radaksiyasında müraciətlərə diqqət güclü idi. Yazılanlara "hər məktubun arxasında bir canlı insan durur" amalı ilə yanaşıldı.

Bir qayda olaraq, dövrünün müxtəlif cəhətləri, həyatı əhəmiyyətli qanun və qərarlar bu qəzetdə dərc edilir, bəzən ümumxalq müzakirəsinə çıxarıldı. Dövlət idarəçiliyinin bir vəsiləsinə çevrilmişdi bu qəzet. Hər zaman Azərbaycanla əlaqədar çoxyönlü məsələlərə dərhal öz münasibətini bildirirdi. Milli dilin saflığı, orfoqrafiya qay-

dalarının tənzimlənməsi, bir sıra əcnəbi sözlərin dilimizdə qarşılığının mətbuata çıxarılması uğrunda mübarizədə qəzet öncül mövqedə olub. SSRİ-nin son Konstitusiyasının layihəsinin müzakirəsində Azərbaycan SSR-də dövlət dilinin Azərbaycan dili qəbul olunması uğrunda öz səhifələrində geniş müzakirələr açmışdı.

Bunları yazmaqda məqsədim bildirməkdir ki, bu qəzetin adı "Kommunist" olsa da, amalı-məsələyi dövlətçiliyə, azərbaycançılığa, xalqa sdaqətlə xidmət idi. Bunu belə

bir fakt da sübut edir: Qəzetin 10-dan çox şöbəsindən – sənaye, tikinti, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, elm və təhsil, ədəbiyyat və incəsənət, məktublar və kütləvi iş, xəbərlər, yerli mətbuat, idman, elanlar və sairədən fərqli olaraq, adını çəkmediyin təkə bir şöbə partiya məsələlərini işıqlandırır. "Kommunist" partiya mətbuatından üstün olaraq, ictimai-siyasi, kütləvi, başqa sözlə, "xalqi" qəzet idi. Heç də təsadüfi deyil ki, "Kommunist"ın davamçısı "Xalq qəzeti" adlanır.

Belə siqlətinə görədi ki, bu qəzeti xalq sevirdi. Onu hər yerdə gözləyirdilər. Elm-incəsənət adamları, şair və yazıçılar, ictimai xadimlər, rəhbər vəzifəli muntəzəm olaraq bu qəzetdə çıxış edirdilər. Onun redaksiyasında çalışmaq arzusunda olanlar isə saysız-hesabsız idi. Biri də mən idim...

kimsəsi təmənnəsiz surətdə işə qəbul etdi... Sonralar "Kommunist"ın başqa bir redaktoru Rəşid Mahmudovdan da sonsuz qayğı və etimad görmüşəm. Məkanları cənnət olsun, bu unudulmaz nəcib insanların!

Adlarını sadaladığım bu iki mahir, fədakar jurnalistdən savayı, Cəmil Əlibəyov, Ramiz Əhmədov, Tofiq Rüstəmov, onlardan illərlə əvvəl İsmail Əzərova, Xasay Vəzirov, Əli Vəliyev daha bir neçə ictimai-siyasi xadim "Kommunist"ə cəfəkeşlikə redaktorluq ediblər. Cəfəkeş ifadəsini ona görə işlədirəm ki, onlar çətin, riskli olsa da, xalq mənafeyini partiya təzyiqlərinə qurban vermədən qoruya biliblər. İndi dönüb keçmişə nəzər salanda bəlli olur ki, məqsədi-məramı partiyadan çox doğma xalqına xidmət etmək olub bu redaktorların. Belələrinin sayəsində "Kommunist" qəzeti dövrünün çoxyönlü, mürəkkəb, qalmaqallı, məşəqqətli zamanında millətin tərəfində durub, imkanı daxilində öz obyektiv, ədalətli sözünü deyib.

1991-ci ilin 19 avqustunda Moskvada SSRİ-nin bir qrup rəhbərinin "Qorbaçov yenidənqurmasına" qarşı uğursuz dövlət çevrilişi cəhdi müqabilində avqustun 24 və 25-də Sov.İKP MK-nın son plenumu çağırıldı. Plenum Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının ləğv edilməsi qərarına gəldi. Buna müvafiq olaraq Azərbaycan Kommunist Partiyası da ləğv edildi. Ölkədə "kommunist" sözü "xalq düşməni" ifadəsinin sinonimə çevrildi. Uzun illər xalqa, dövlətçiliyə sdaqətlə xidmət etmiş, partiya mətbuatından daha çox kütləvi-ictimai nəşr olan "Kommunist" qəzeti də məhz bu zaman bütünlüklə xalqın tərəfinə keçdi. Nə yaxşı ki, "Kommunist" qəzetini bugünkü "Xalq qəzeti" əvəzlədi...

**Rafiq HƏSƏNOV,
"Xalq qəzeti"nin
sabiq xüsusi müxbiri**